

P
Mappe 8
Ekspl. 173
Aar. 1943
O.V.

BUDSTIKKEN

17. juli 1943.

Ingen må melde seg til noen slags registrering. Ingen må møte frem etter i funksjon, hverken til arbeidskontor, ledundersökelse eller avresaested.

KRIGSOVERSIKT.

Den relativt stille perioden etter evalueringen av Tunisfelttoget er blitt avløst av offensiver på alle frontene. Den 5. juli begynte tyske årets sommeroffensiv og den 10de gikk de allierte i land på Sicilia. Samtidig kommer meldinger om nye allierte aksjoner i Det fjerne Østen.

Ostfronten. Sommeroffensiven 1943 skiller seg vesentlig fra tyskernes tidligere storoffensiven i 41 og 42. Angrepene er i år begrenset til midtfronten og det ser ut til at høyvinden i første rekke er å styrke tyskernes defensive posisjon. Det første mål, som de ennu ikke har nådd, er å eliminere det russiske fremspring ved Kursk. Angrepet ble åpnet med ca. 30 divisjoner; derav halvparten mekaniserte, og satte inn nord og syd for Kursk, ved Orel og Bjelgorod. Det utviklet seg til et veldig materialslag og tyskerne tapte etter de russiske oppgavene over 1100 fly og 2700 tanks de første dagene - noen tall som ikke står i noe forhold til tyskernes ubetydelige fremganger. Angrepen ved Orel møtte kraftig russisk motstand, som tvang tyskerne til å innstille offensiven i dette avsnitt. Istedet har russene nu tatt initiativet både nord og syd for Orel og har trøngt de tyske linjer endel tilbake. Ved Bjelgorod angriper tyskerne fremdeles. Det er betydelig flyaktivitet både over slagområdet og bak frontene, men det karakteristiske ved sommerens operasjoner er at det i år er russene som har overtaket i luften.

Middelhavet. Landgangen på Sicilia var forberedt til minste detalj og planene ser ut til å ha klaffet på alle punkter. De første styrkene ble landsatt fra glidefly, streks etter kom fallskjermtropper og tidlig om morgenen fulgte hovedstyrkene. Forut for invasjonen gikk en uavbrutt flyoffensiv og selve landingen ble beskyttet av en paraly av jagere, samtidig som flyplasser og kommunikasjoner på Sicilia og i Søritalia ble bombet. Landingen ble foretatt i det sørøstlige hjørne av øya; amerikanerne på vestsiden, kanadiere i syd og britene på østsiden. Etter kort tid hadde de allierte oppnådd full kontroll over kystområdet. Byen Ragusa ble tatt etter få timer og i vest erobret amerikanerne Gela. Styrkningene ble landsatt i hurtig tempo. Etter en ukes kamper har de allierte konsolidert sine stillinger i sørøst og rykker nu fremover langs kysten på begge sider av øya. Avdelinger av den 7. amerikanske armé under general Patten har erobret Nar 25 km. n.v. for Licata og rykker fram i retning av Agrigento. Nord for Ragusa pågår harde kamper i vanskelig fjellterräng. Avdelinger av den omgrupperte 8. armé under general Montgomery truer nu umiddelbart den viktige byen Catania. Det er hittil tatt over 12000 fanger, skjønt det enu ikke er kommet til slag med aksens hovedstyrker. Man regner at øksen har 400 000 mann på øya, derav 100 000 tyskere. Den italienske flåte har, merkelig nok, ikke greppt inn i operasjonene. De allierte fortsetter flyoffensiven med økt intensitet. Flere flyplasser på Sicilia er tatt i bruk og de allierte har full overlegenhet i luften over Sicilia. Samtidig ~~kom~~ angriper fly med basis i England mål i Norditalia. Torino ble bombet med stor virkning for et par dager

siden. De siste meldinger forteller at aksens motstand på Sicilia er hårdnet, men de alliertes fremrykning fortsetter. Det brygger opp til slag ved Catania, som har mottatt forsterkninger, bl.a. av de store Tiger-tanks.

Vestfronten. Bombekrigen på vestfronten fortsetter med uforminsket kraft. Alle meldinger fra Tyskland tyder på at industrien i Ruhr begynner å bli fullstendig desorganisert, og forholdene i de bombe-lidte byene trosser enhver beskrivelse. Blandt de sist angrepne mål er Gelsenkirchen og Aachen. Jager- og bombetaktene over Nord-frankrike, Belgia og Holland har tiltatt i styrke, særlig fordi de amerikanske flystyrkene nu for alvor begynner å gjøre seg gjeldende.

Ubåtkrigen. Det er nu besluttet at det hver 10de i måneden skal sendes ut en felleserklæring av Roosevelt og Churchill angående senkninger og skipsproduksjon. I erklæringen 10. juli heter det at juni måned hadde det laveste senkingstall i noen måned under krigen. Dette skyldes først og fremst de bedre metodene som de allierte nu anvender mot ubåtene! Det farlige beltet som skipene måtte passere uten flybeskyttelse er nu eliminert idet man har tatt i bruk en rekke hangarskip for sjøfly. Dessuten ser det ut til at det nu er færre ubåter ute enn tidligere.

Det fjerne Østen. Australisk-amerikanske styrker har satt i gang en offensiv mot de japanske båsene på Ny Georgia i Salomonøygruppen. De har erobret øya Mubo (?) syd for Salamalua. Dessuten angriper de japanerne på Munda og har hittil hatt god fremgang. I et sjøslag utenfor Ny Georgia ble 1 j. -ack krysser og 2 destroyere senket.

Strategien. Strategien i Det fjerne Østen er lagt an på lang sikt. Den første hensikt er å forstyrre Japans konsolidering av det "Østasiatiske imperium" og forhindre det fra å kunne utnytte sine nye råstofftilganger. Dette kan best skje ved å angripe Japans svakeste punkt: de lange forbindelseslinjene sammen med mangelen på tonnasje, som er den alvorligste hindring for Japans ekspansjons-politikk.

VÅRE FLYGERE UTMERKER SEG.

En norsk squadronleader er av Air Ministry utnevnt til Wing Commander for en gruppe jagersquadrons i et av de mest aktive distrikter i England. Den nye Wing Commander er en ung offiser som ble utdannet hjemme i Norge før krigen brøt ut. Han har hatt en fremragende karriere som offiser og flyger. Under en höytidelighet i anledning utnevnelsen uttalte stabssjefen: "Når samarbeidet mellom RAFog RAAF er så godt og friksjonsfritt skyldes det i første rekke den innsats som dere aktive flygere har gjort. Derved er skapt en gjensidig respekt og et tillitsforhold som gjør at vi samlet kan føre kampen mot vår fiende til en seierrik avslutning."

LESLIE HOWARD DÖD.

Den kjente skuespiller Leslie Howard er drept ved en flyulykke. Han spilte en fremtredende rolle i propagandajenesten. Næsten hver natt kommenterte den beryktede Lord Haw-Haw i tysk kringkasting Leslie Howards radiotaler.

JOHN STEINBECK TIL SVERIGE.

Forfatteren av "The Moon Is Down", boken om okkupasjonen i Norge, John Steinbeck, venter til Sverige om kort tid fra London. Han skal skrive artikler og orientere seg om nordiske forhold.

FORELDRE – VÅR PÅ VAKT.

Rek.
Kort nr. 00736

Ungdomstjenesten
F: omr.II-Rogaland
K: omr.46-Stavanger

Til den forestatte.

De underrettes herved om at N.N. er utskrevet til Nasjonal Arbeidstjeneste, og skal møte første gang onsdag 9/6 1943 kl.19.00. Sted: Stavanger Roklubb, Paradisvei 4 v/Strømvei.

NS Ungdomsfylking Rogaland

Den 9. juni 1943

Heil og sel

John Stange(sign)
fylkesungdomsleder.

vvv

Fra fylkesungdomsstaben.

F: omr.II Rogaland.
Boks 247, Stavanger.

Stavanger, den 8.juni 1943.

Til foreldrene.

Som vedlagte innkallelse viser er Deres sonn utskrevet til Nasjonal Ungdomstjeneste og skal inntil videre tjennestegjøre i en i Stavanger nysopprettet avdeling av Unghirdmarinen. Unghirdmarinen er et av de viktigste ledet i gjennoppbyggingen av vår landssflåte og dermed også vårt land. Unghirdmarinen er derfor en helt f. g. g. institusjon og tjener de samme mål som f. eks. våre fagskoler, husmorskoler og lign. Den skal på det tilligst mulige stadium bibringe vår ungdom mest mulig forkunnsaper og dermed gjøre den best mulig skikket til årets framtidige yrke. Alle kjerner erittet: Den må tiligg krokes men god krok skal bli. Det er hermed ikke ment at alle de gutter som tjennestegjør i Unghirdmarinen skal bli sjømenn. På den annen side er det også av vesentlig betydning at størst mulig del av befolkningen får forståelse av sjømannens yrke. Det er nemlig de som sitter hjemme som overlates å styre landet og dermed bestemme sjømannens kår.

Foreldrene må senior være klar over at Unghirdmarinen i første rekke er en av Nasjonal Samlings kamporganer. På den annen side vil en ikke føke å svjule at Unghirdmarinen er underlagt NS Ungdomsfylking og at alle dens ledere er tilsluttet partiet.

En skal også få redegjøre om del for bakgrunnen til denne utskrivning. Utskrivning til Ungdomstjeneste støtter seg på "Lov av 26. mars 1942 om gjennomføring av den Nasjonale Ungdomstjenests". Denne lov inneholder meget klare bestemmelser om gjennomføringen og straffebestemmelser for forsök på å motarbeide den. Det skal heller ikke skje at utskrivningen på tro av dette blir vvert sabetert med hell, idet de fra før helt overbelastete myndigheter ikke har hatt tids til å gripe effektivt inn. Dette vil denne gang ikke gjenta seg, idet de nødvendige krefter er rikret på verkhånd. En vil i den anledning gjøre oppmerksom på at hvis en gutt ikke er satt til faste, et tid, blir han innen et kvarter oppsikt av en politixonatabel. Er gutten borte uten skjeldig grunn, kan øyeblikkelig arrestasjon av hans vinger finnes stede. Finne ingen hjelte vil leiligheten bli forseglet av Stat-politi til inntil det er avgjort om det var skjellig grunn til fraværet. Er gutten syk, må legestasjon fra godkjent lege ved personlig framhånd av verge gi til den faste tids på møtestedet.

Denne sikring gjelder ikke bare fættende mite, men fortsetter til en man er i stand til å løfte den. En vil derfor henstille til den ene å få innstengning som mulig ut han ikke ved tanklös ubesindighet før ulykke over enno flere norske familier.

John Stange (sign)

Fg. fylkesungdomsleder.

Hermann von Tangen (sign)
UIM-leder.

EN FABRIKK AV DIMENSJONER.

En amerikansk avis har gitt en del opplysninger om Bell aircrafts nye kjempefabrikk i staten Georgia, som nå er ferdig og i drift. Skjønt nøyaktige tall ikke kan oppgis, vil følgende gi et begrep om imensjonene:

I. Hele De Forente Staters avling av bomull vilde med letthet i plass i bygningen. 2. Tre og seksti fotballmatcher vilde kunne spilles å samme tid på fabrikkens gulvflate. 3. Tre og fifti kilometer dobbelt-sporete trikkeskinne kunde legges på kjellergulvet. 4. Å skifte ut alle lyspærer i bygningen vilde koste 350.000 dollars.

Besökende som kom for å se på fabrikken, blev kjört i sitt ekstratog like inn i bygningen og stod plutselig midt inne i en veldig hall av stål og betong. De fikk se en flere hundre fot bred dør som kunde åpnes eller lukkes ved å trykke fingeren mot en elektrisk knapp. Formenn og ingeniører pilte omkring på elektriske traller.

De som et år i forveien hadde sett anlegget bli påbegynt, hadde vanskelig for å tro sine egne øyne, når de så det veldige solide bygverket, som vil komme til å spille en betydningsfull rolle i flyproduksjonen ikke bare nå, men kanskje aller mest etter krigen.

UBÅTSJAKTEN.

Amfibie-helikopteret vil nå snart bli satt inn i sjøkrigen. Gjenneom tallrike eksperimenter har Sikorskis nye helikopter vist seg i stand til å lande og starte fra dekket på et lasteskip. Plassen som stod til rådighet var ca. 24 ganger 14 meter. Maskinene er også forsynt med pontoner så de kan starte eller lande på sjøen. Libertyskipene vil bli forsynt med spesielle dekk som de nye helikopter kan lande fra. Samtidig settes en mengde nye hangarskip etterhvert inn i konvoyene. Det er ombygde lasteskip som viser seg å være til stor hjelp. Sjøfly og landbaserte bombefly gjør også sjøen usikker for ubåtene. Resultatet er ikke uteblitt: I mai oversteg for første gang tyskernes tap av ubåter det sannsynlige antall av nybygninger de har kunnet sette inn. Men lite vilde være vunnet med dette om det ikke fantes tilstrekkelig med båter for konvoene. Nybygningsprogrammet, som for tiden bare i De Forente Stater gir 1 million bruttotonn om måneden, er en av grunnpillarene i De Forente Nasjons krigføring.

DE KATOLSKE BISKOPPER I HOLLAND

har protestert mot deportasjonen av de hollandske arbeidere til Tyskland ("Nsjonal Arbeidsinnsats") i et hyrdebrev der det heter: "Til tross for at nazismen her fremdeles er mektig herre over situasjonen, er den åndelige motstandskraft hos den overveldende del av det hollandske folk ennå brutt. Alle disponible arbeidsføre menn skal deporteres. Det er ikke bare denne deportasjonen som opprører oss, men den skrikende urettferdighet som strider mot alle menneskelige og guddommelige lover. Ettertiden vilde anse det som en stor skam om vi forholdt oss tauke overfor denne urettferdighet. Biskoppene må forsvare det som er rett og fordømme det som er urett, ellers sviker de sin plikt.

Først forklares det at hollenderne skal reise til utlandet og arbeide fordi det hverken finns arbeide eller brød til dem her. Nå sies det imidlertid helt åpent at de skal arbeide for Tyskland for å sikre den tyske seieren. Det er mot denne urettferdighet vi hever vår röst. Må den hellige Jomfru, barmhjertighetens mor, hjelpe oss."

For å gi plass til en 500 m. bred forsvarslinje parallellt ned den hollandske kyst er 2500 hus revet i Haags vestlige bydel, 1000 andre hus venter samme skjebne. Omkring 50.000 mennesker er tvunget til å flytte til andre deler av landet.